

Datum
2021-12-01

Nämnden för Förskola & Grundskola
forskola.grundskola@kungsbacka.se

Kungsbacka

Dataskyddsombudets rapport efter regelbunden granskning 2021

Verksamhet som granskningen rör: Nämnden för Förskola & Grundskola

Granskningens omfattning: Granskningen omfattar områdena *Organisering, Koll på personuppgiftsbehandlingen, Säker behandling, Registrerades rättigheter, Utkontraktering och gemensamt personuppgiftsansvar* samt *Systematiskt kvalitetssäkringsarbete*. Se bilaga 1 för mer information om granskningen.

Granskning gjord av: Karin Malmsten, dataskyddsombud

Granskningens diarienummer: KS 2021-00863

Uppföljning: Åtgärderna som vidtas för att omhänderta granskningens resultat kommer att ingå i nästkommande regelbundna granskning hösten 2022.

Granskningens resultat

Det har av granskningen inte framkommit annat än att nämnden för Förskola & Grundskola i allt väsentligt möter de övergripande kraven inom flera av de granskade områdena.

En bidragande faktor till detta bedömer jag är att verksamheten har kompetenta krafter och resurser inom både lednings- och stödorganisationen som samverkar inom och utanför nämndens ansvarsområde och har en god insikt om verksamhetens risker och utvecklingsbehov.

Min granskning bekräftar vad verksamheten själv identifierat som styrke- respektive utvecklingsområden i sina genomgångar av dataskyddet, men visar också på sådant som inte ännu har omhändertagits. Avvikelser har genom granskningen visats inom följande områden och punkter, vilka jag rekommenderar nämnden för Förskola & Grundskola att omhänderta.

Granskningen visar följande

I tabellen nedan framgår de områden och tillhörande granskningspunkter som ingått i granskningen. De aspekter som granskningen funnit avvikelser inom är markerade med röd eller orange färg. **Röd färg** anger att det av granskningen framkommit att det förekommer avvikelser i sin helhet, medan **orange färg** anger att avvikelse förekommer delvis. **Grön färg** anger att det av granskningen inte framkommit avvikelser i nämnvärd utsträckning.

Nr	Granskningspunkter	Förordnings- eller policystöd ¹
Organisering		
1	Ansvarsfördelningen för dataskyddsarbetet i verksamheten är dokumenterad och känd.	Art. 4.7, art. 24
2	Det finns en utsedd dataskyddskontakt som arbetar löpande med samordningen av dataskyddet i verksamheten.	KS Riktlinjer för hantering av personuppgifter (2018-05-29 §147), punkt 2.
3	Det finns samverkande funktioner med bred kompetens som tillsammans driver och förankrar dataskyddsarbetet.	Art. 25.1-2
Koll på personuppgiftsbehandlingen		
4	Registret över verksamhetens personuppgiftsbehandlingar är komplett och behandlingarna har försetts med lämpliga skyddsåtgärder.	Art. 30.1 a–g; art. 32
<p><i>Kommentar</i></p> <p>Nämndens personuppgiftsbehandlingar är identifierade och utförligt förtecknade i ett behandlingsregister. Av förteckningen framgår också att skyddsåtgärderna varierar i omfattning för de olika behandlingarna vilket visar på att nämnden avgjort lämplig säkerhet på behandlingsnivå.</p> <p>Samtidigt noterar jag att verksamheten själv har identifierat och adresserat ytterligare anpassningsbehov både i den tekniska säkerheten, såsom tillräcklig autentisering, och i den organisatoriska säkerheten, såsom utökade behörighetsrutiner. Med utgångspunkt i verksamhetens personuppgiftsbehandling och dess registrerade grupper rekommenderar jag nämnden att fortsätta och fullfölja detta arbete för att uppnå en tillräcklig skyddsnivå i sin personuppgiftsbehandling enligt art. 32.</p>		
5	Konsekvensbedömning görs för riskbehandlingar.	Art. 35.1-11 samt art. 36.1
<p><i>Bedömning</i></p> <p>Jag konstaterar att nämnden har identifierat sina riskbehandlingar och genomfört konsekvensbedömning för flera av dessa. För övriga har en prioritetsordning gjorts där analys inletts dels för behandlingar som har koppling till tredjeland, dels för behandlingar som i någon del genomförs som e-tjänst för verksamheternas externa målgrupper. Ännu har dock inte alla riskbehandlingar inom nämndens verksamhetsområde omhändertagits genom tröskelanalys och konsekvensbedömning enligt art. 35.</p>		

¹ För den verksamhet som omfattas av brottsdatalagen tillämpas istället motsvarande lagrum i brottsdatalagen (2018:1177)

<i>Förslag till åtgärd</i>		
Genomför tröskelanalys för samtliga riskbehandlingar inom nämndens ansvarsområde samt efterföljande konsekvensbedömning för de behandlingar där det visar sig behövas. Flera behandlingar av samma art kan med fördel omhändertas i samma konsekvensbedömning och genomföras i samverkan med andra nämnder som utför liknande behandling i sin verksamhet.		
Säker behandling		
6	Instruktioner finns tillgängliga för personalen om hur de ska handskas med personuppgifter i det dagliga arbetet.	Art. 25.1-2
7	Dataskyddsfrågor diskuteras regelbundet i verksamheten, exempelvis i samband med APT och enhets-/avdelningsmöten.	Art. 25.1-2
8	Det finns rutiner för hur personuppgiftsincidenter ska upptäckas, rapporteras och tas omhand.	Art. 33-34
Registrerades rättigheter		
9	De registrerade informeras om hur deras personuppgifter behandlas i verksamheten.	Art. 5.1 a, art. 12. 1-2 (inbegripet art. 13-14)
<i>Bedömning</i>		
<p>Information om nämndens personuppgiftsbehandling ges till registrerade dels genom en generell information om personuppgiftsbehandling i Kungsbacka kommun på dess hemsida samt en utförlig verksamhetsspecifik information på Förskola & Grundskolas egna sidor på kungsbacka.se. Dels ges utförlig information även i samband med insamlande av uppgifter genom till exempel e-tjänster. Informationen som ges är också skriven på ett i huvudsak enkelt och begripligt sätt. Därmed motsvarar informationen som nämnden ger till de registrerade i allt väsentligt de övergripande krav som GDPR ställer på den personuppgiftsansvariges informationsplikt.</p> <p>Dock ges ingen information om förekomsten av och säkerheten vid behandling som innebär att uppgifter överförs till tredjeland inom nämndens område, vilket innebär en avvikelse mot art. 13.1 f och 14.1 f.</p>		
<i>Förslag till åtgärd</i>		
Komplettera informationen till de registrerade med de upplysningar som ska lämnas enligt art. 13.1 f när personuppgifter samlas in direkt från de registrerade, och i förekommande fall 14.1 f när uppgifter samlas in på annat sätt.		
<i>Övrigt</i>		
<p>Trots utförlig information om nämndens personuppgiftsbehandling i övrigt finns anledning att överväga att ta fram och tillgängliggöra en ännu mer elevnära information som riktar sig till de barn och unga som medverkar i nämndens verksamhet. Detta som ett led i att säkerställa öppenheten i behandlingen enligt art. 5.1 a samt 12.1 och med beaktande av barnkonventionen för att underlätta för barn under 18 år att tillvarata sin rätt till information om hur deras personuppgifter behandlas i samband med deras utbildning.</p> <p>För kännedom har jag det av granskningen framkommit att kommunens standardiserade e-postsignatur saknas information i samband med insamlingen av personuppgifter som sker i detta sammanhang, vilket avviker mot art. 13.1-2. Detta har jag hänfört till kommunstyrelsen att omhänderta inom ramen för sin samordnande roll vad gäller kommunens övergripande kommunikation.</p>		

10	De registrerade informeras om rättigheterna de har.	Art. 13.2 b-d, art. 14.2 c-e
<i>Kommentar</i>		
<p>Trots en i huvudsak tydlig och utförlig information till de registrerade om deras rättigheter på kommunens hemsida finns anledning att överväga att ta fram och tillgängliggöra en ännu mer elevnära information som riktar sig till barn och unga som medverkar i nämndens verksamhet. Detta som ett led i att säkerställa öppenheten i behandlingen enligt art. 5.1 a samt 12.1 och med beaktande av barnkonventionen för att underlätta för barn under 18 år att tillvarata sina rättigheter på personuppgiftsområdet.</p>		
11	Det finns rutiner för att ta emot, hantera och besluta om de rättigheter som de registrerade kan åberopa ² .	Art. 15 -21
Utkontraktering och gemensamt personuppgiftsansvar		
12	Det finns rutiner för att krav som rör dataskydd ingår vid upphandling av digitala verksamhetssystem och tjänster.	Art. 28
<i>Kommentar</i>		
<p>För kännedom har det av granskningen framkommit att det finns behov att förtydliga den kommunövergripande metod- och processbeskrivningen för upphandling av digitala verksamhetssystem och tjänster som inbegriper personuppgifter. Detta så att endast biträden som lämnar tillräckliga garantier om dataskydd enligt GDPR anlitas för kommunens och dess nämnders räkning enligt art. 28.1. Detta har jag hänfört till nämnden för Service som ägare för kommunens övergripande upphandlingsmetodik.</p>		
13	Det finns aktuella avtal med de personuppgiftsbiträden som verksamheten anlitas eller är gemensamt ansvariga tillsammans med.	Art. 28, art. 26
<i>Kommentar</i>		
<p>Det finns aktuella arrangemang för behandlingssituationer där nämnden för Förskola & Grundskola är gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med en annan verksamhet, exempelvis för kamerabevakning i utbildningslokalerna. Jag rekommenderar dock att tydliggöra i informationen till de registrerade (på både hemsida och genom skyltning i lokalerna) att det föreligger ett gemensamt personuppgiftsansvar och mellan vilka så att det blir helt tydligt i linje med intentionerna i art. 26.2. Där anges att det väsentliga innehållet i arrangemanget ska göras tillgängligt för de registrerade. I Integritetsskyddsmyndighetens vägledning för kamerabevakning (IMY rapport 2021:2) finns exempel på utformning av skyltning.</p>		
Systematiskt kvalitetssäkringsarbete		
14	Det finns arbets sätt för egenkontroll på dataskyddsområdet, som följs upp av verksamhetens ledning och nämnd/styrelse.	Art. 5.2
15	Verksamheten har utnämnt och anmält dataskyddsombud till IMY.	Art. 37

Övergripande rekommendation och uppföljning

Min granskning har visat ett antal avvikelser och jag rekommenderar nämnden att omhänderta dessa för att stärka dataskyddet för de registrerade. Ju förr det kan göras desto bättre är det ur ett registreradeperspektiv. Uppföljning kommer göras i samband med 2022 års regelbundna granskning. Dessförinnan erbjuder jag uppföljning inom ramen för råd och stöd. Nämnden kan själv

² Rätt till radering, återkallade av samtycke, rättelse, flytt av personuppgifter, invända mot behandling eller begära begränsning samt klaga på behandling.

påkalla en särskild uppföljning för att få en oberoende bedömning av sitt utvecklingsarbete inom de aktuella avvikelseområdena.

Det står förstås nämnden fritt att avgöra hur avvikelserna ska omhändertas men förslag till åtgärder ges i samband med varje enskild avvikelse. Därutöver bedömer jag att en god idé är att överväga att stärka handlingsutrymmet för de kunniga och skickliga medarbetare som finns i verksamheten. Detta då orsakerna till avvikelserna synes härröra från tidsbrist snarare än bristande kompetens. Ledningens uppföljning och genomgång av effekterna av förstärkningen är också väsentlig så att förstärkningen ytterst kommer de registrerade till del.

Kungsbacka 2021-12-01

Karin Malmsten

Dataskyddsombud

Bilaga 1: Om granskningen

En del av dataskyddsbudets uppdrag

Av art. 39 i dataskyddsförordningen framgår att jag som dataskyddsbud ska ha uppsikt över efterlevnaden av GDPR, de svenska kompletterande dataskyddsbestämmelserna samt den personuppgiftsansvariges strategi för skydd av personuppgifter. En del av detta arbete gör jag genom att granska respektive nämnds/bolags/stiftelses följsamhet mot GDPR och rapportera avvikelser som jag uppmärksammar. I mitt uppdrag ingår att ta vederbörlig hänsyn till de risker som är förknippade med behandling, med beaktande av behandlingens art, omfattning, sammanhang och syften.

Den planerade granskningen för perioden 2021-2022 omfattar *regelbunden granskning* och *fördjupad granskning*. Den regelbundna granskningen omfattar samtliga personuppgiftsansvariga verksamheter i kommunen och är inriktad på verksamheternas dataskyddsarbete i stort³, medan den fördjupade granskningen görs inom ett avgränsat område som inte per automatik omfattar samtliga verksamheter. Den regelbundna granskningen görs på hösten och den fördjupade granskningen görs på våren. Därutöver finns utrymme för riktad granskning närhelst som det behövs.

Läs mer om inriktningen för de olika granskningsformerna i *Dataskyddsbudets inriktning och årshjul 2021-2022* (2021-06-29, dnr KS 2021/0313).

Syfte

Det övergripande syftet för granskningen är att stimulera till lärande och handlingsberedskap som stärker dataskyddet i verksamheten. Med utgångspunkt i granskningen ges råd och rekommendationer som dels kan bidra till att stärka redan fungerande delar i dataskyddet, och dels omhänderta avvikelser. Ett aktivt dataskyddsarbete som reflekteras och kontinuerligt stärkts innebär en stor trygghet för dem vars personuppgifter verksamheten hanterar.

Upplägg och metodik

Granskningen har främst gjorts genom en genomgång av dokumenterade rutiner, information och beskrivningar av dataskyddsarbetet inom nämndens ansvarsområde som förvaltningen ingett. Därutöver har jag själv även inhämtat uppgifter genom publicerad information på intranät och webbplats samt diarium. Dokumentationen som ingått i granskningen har varit sådan som visar på införlivandet av GDPR utifrån de områden som granskas. Exempel på dokumentation som ingått är delegationsförteckning, reglemente, dokumenthanteringsplan, personuppgiftsbiträdesavtal och dokumenterade arrangemang vid gemensamt personuppgiftsansvar, årshjul för dataskyddsarbetet, egenkontroller och ledningens genomgång, information till registrerade, utbildningsmaterial och vägledning till personal, rutinbeskrivning för hantering av personuppgiftsincidenter och handläggning av registrerades åberopade rättigheter.

Därutöver har även en muntlig avstämning skett med verksamhetens dataskyddskontakt, förvaltningschef och avdelningschef utifrån de områden som ingått i granskningen. Metodiken för granskningen har byggts på en behovsbaserad arbetsgång som innebär att vidare utredning skett inom de områden där det under granskningen framkommit indikation på avvikelse.

---

³ Mindre omfattande verksamheter är undantagna i 2021 års regelbundna granskning till fördel för andra insatser inom ramen för dataskyddsbudets råd och stöd.

Granskningen har genomförts under oktober-november 2021. I nästkommande granskning hösten 2022 kan mer verksamhetsnära granskningsmetoder komma att användas för att bättre fånga hur dataskyddet fungerar i verksamhetens vardag.